

Historieglimt 199

Victoria Bachke til Ringve

Her skal vi møte en ruvende skikkelse i Lades historie. Hun var en fremmed fugl i vårt Norge, men satte sine meget tiltalende spor i landets historie. Langt ut over landets grenser ble hun kjent som skaperen av Ringve musikkhistorisk museum. Hennes vugge stod i Moskva så hun var russerinne. Hun vokste opp i et velstående hjem med mange barn i utkanten av Moskva. Hjemmet var over normalt musikalsk. Hennes foreldre var Sonja (Sophie) Heinemann og Mikhail Rostin (1854-1926). Faren var jernbaneingeniør og var ved de russiske jernbaner. I familien var det ni barn. Moren døde i 1914. Den eldste datteren, Valentine, var sangerinne. Hun tok i 1914 med seg sin lillesøster Victoria til Europa på en konsertturne. Victoria var født 7. juni 1897. I 1917 kom søstrene til Trondhjem. Valentine giftet seg med den norske musikeren Morten Svendsen. Deres sønn, Victor Rostin Svendsen (1920-2000), har gjort en flott innsats i norsk musikkliv som fiolinist i Musikksekskapet Harmonien 1947-1969, musikkseksjef i Tromsø 1969-1976 og 1976-1987 gjorde han Molde musikksekskole til en av landets fremste.

Victoria giftet seg også i Trondhjem. Hennes mann ble forretningsmann og belgisk konsul, Christian Anker Bachke (1/2-1873 – 11/11-1946). Han hadde arvet Ringve fra sin far bergmester Anton Sophus Bachke. Christian drev den store gården med åkerbruk og husdyr og hegnet om de historiske minnene. Ekteparet hadde stor felles interesse i musikk. De var barnløse og tanken om å omforme Ringve til et nasjonalt musikkhistorisk museum fant grobunn. Midt under krigen, i 1942, satte Christian Anker Bachke opp sitt testamente. Med sin hustrus samtykke omfattet testamentet et gavebrev der hele gården Ringve med hus, innbo og den store jordeiendommen ble gitt gjeldfritt til det norske folk. Gavebrevet har utførlige instruksjoner og statutter for to museer som skulle opprettes, ett for sjøhelten Tordenskjold og ett for musikkhistorie. I 1942 lå nok realiseringen av planene langt ute i fremtiden. Riktignok hadde forskjellige musikkinstrumenter funnet veien til Ringve, men de var lagret på loftet. Gården var jo fremdeles en bondegård med dyr i fjøs og stall og full drift av gårdsbruket. Med tanke på realisering av planene ble et styre for Ringve museum konstituert i 1944. Det hadde tre medlemmer, Christian Anker Bachke, hans hustru Victoria og bergingeniør dr. Carl Wilhelm Carstens. I 1946 døde Christian Anker Bachke 73 år gammel. Hva ville den 49-årige enken greie å realisere av testamentets planer?

For å svare litt på spørsmålet om hvem hun var som menneske kan vi sitere litt fra et intervju som journalisten og forfatteren Henry Strand hadde med henne da fjøset skulle åpnes som konsertsal i 1962. Først skriver han: «Forsøk å få et intervju med fru Victoria Bachke en uke før hun åpner sitt siste mesterverk – konsertsalen i fjøset på Ringve. Det er en umulighet! En fyrer av spørsmål og venter på svar, men det er som å fange en ål med hendene. Best som hun er

nærværende, flagrer hun plutselig ut på gårdsplassen og jumper ned i grøfta til Telegrafverkets folk for å se hvordan det går med den nye fjøskabelen. Eller hun kaster seg over telefonen og tar en ti-tolv oppringninger på direkten. Og så kommer han som har leveransen på garderobehyllene. Leveransen? For noe tull! Han gir dem, i hvert fall med store proserter, og jeg ser gjennom vinduet fra kjøkkenet at han er bare glad for det. Det er store omfavnelser og minst tretti kyss over snippkanten. Og andre glade givere står i kø for å hjelpe med trematerialer og maling, smijernslykter og sceneutstyr. De er begeistret for å gi og for å hjelpe, det er rene sannheten det. For ingen kan stå seg for fru Victoria når hun er på offensiven.» Så tar vi med to av spørsmålene som blir stilt:

- Og hva har vært den største opplevelsen i dette eiendommelige, rikholdige livet, fru Bachke? Er det åpningen av Tordenskjoldmuseet, av Musikkhistorisk Museum, eller kanskje da *Tordenskjoldiana* forelå fra trykkeriet?

- Nei da! Det var da jeg assisterte ved en elevkonsert, og for første gang sang med et orkester. Vi hadde prøvene i ølhallen på E. C. Dahls bryggeri! Og selve konserten var i Bondeheimen. Det var en stor stund! Og så har det vært gledelige dager som formann i «Alliance Française». En skal fryde seg over livet og sammen med sine medmennesker. Og det skal en gjøre hver dag.

- Og så et ønske til slutt?

- At jeg en gang må få se igjen mitt kjære fedreland. Jeg var bare seksten år da jeg dro derfra, men jeg har ikke glemt det. Jeg har venner der borte og slektninger. Å, det banker et håp i meg om å få se dem igjen.

Victoria Bachke fikk oppfylt sitt håp. I august 1963 kunne hun reise til Moskva på innbydelse fra det sovjetiske kulturdepartement. Der fikk hun møte igjen sine to søstre Elisabeth og Julia som hun ikke hadde sett siden 1914. Hennes far hadde flyktet fra revolusjonen og bosatt seg i Tyskland. Victoria var gjest hos kulturministeren, madame Furtseva, og hos lederen for musikkhistorisk museum som også var en kvinne. Og selvsagt hadde hun koffertene fulle av sjeldne og verdifulle gaver og innkjøp til sitt eget museum. Hun var både berømt og fryktet for sine innkjøp og nærmest røvet gaver til museet. Særlig gikk historien om «cembaloen fra Versailles». Det het seg at den hadde tilhørt solkongen Ludvig XIV og at hun nærmest hadde smuglet den ut av landet. Da hun ble spurt om historien var sann, slo hun ut med armene og sa: «Hva gjør ikke en forelsket kvinne!», heter det på museets hjemmesider. Uten Victorias særlige sjarm og intense innsamlingsarbeid hadde museet aldri blitt slik det nå er. Hun døde brått 19. november 1963 av hjerteanfall, 66 år gammel. Hennes urne er satt ned i parken på Ringve.